

<i>Sorszám:</i> Ny/6.	<i>Tárgy:</i> Tájékoztató a 2023. évi belső ellenőrzés végrehajtásáról
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Tárnok Lászlóné jegyző, Juhos Józsefné belső ellenőr

Tisztelt Képviselő-testület!

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2024. I. félévre vonatkozó munkaterve alapján tárgyalja meg a belső ellenőr által, 2023. évben folytatott belső ellenőrzések végrehajtásáról szóló tájékoztatót.

Juhos Józsefné belső ellenőr megküldte az általa készített tájékoztató anyagot, amelyet jelen előterjesztéshez mellékelünk.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2023. évi belső ellenőrzési terv végrehajtásáról szóló összefoglaló jelentést a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: folyamatos

Felelős: Tárnok Lászlóné jegyző

Békés, 2024. április 19.



Kálmán Tibor
polgármester



Jogi ellenjegyző



Pénzügyi ellenjegyző

ÖSSZEFOGLALÓ ÉVES ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

Békés Város

Önkormányzatának és intézményeinek

2023. évi belső ellenőrzéséről

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Az ellenőrzési feladatok teljesítése

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 119. § (3)-(4) bekezdései szerint a jegyző köteles gondoskodni a belső ellenőrzés működtetéséről a Pénzügyminisztérium által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével.

A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) kormányrendelet (a továbbiakban: Bkr.) szabályozza az államháztartás egészére kiterjedően a költségvetési szervek belső ellenőrzési rendszerét. A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 140. § (1) bekezdés e) pontja szerint a jegyző hatáskörébe tartozik az önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek pénzügyi-gazdasági ellenőrzése.

A belső ellenőrzés a belső kontrollrendszeren belül, a monitoring rendszer részeként a közpénzügyi ellenőrzés hármasszögű védelmi vonalából az első védelmi vonalat képviseli a kormányzati ellenőrzés és a külső (ÁSZ) ellenőrzés előtt. Kiemelt feladata tevékenységén keresztül elősegíteni a belső kontrollrendszer minőségének és hatékonyságának javítását, ezáltal biztosítani a szabályszerű közpénz felhasználását és a közvagyon védelmét.

A 2023. évi belső ellenőrzéseket a Jegyző megbízásából Juhos Józsefné belső ellenőr végezte el. A belső ellenőr képzettségi szintje és gyakorlata megfelel a jogszabályban előírt képzettségi követelményeknek. A belső ellenőr szerepel a Nemzetgazdasági Minisztérium belső ellenőrzést végző személyek nyilvántartásában az 5114196 regisztrációs számon. A regisztrációval a belső ellenőr eleget tett az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 70. § (4) és (5) bekezdéseiben foglalt kötelezettségnek, valamint a szükséges két évenkénti képzésnek is.

A Bkr. 49. §-a írja elő az éves ellenőrzési jelentés és összefoglaló elkészítését. A Bkr. 56. § (8) bekezdésének rendelkezése szerint az Éves Ellenőrzési Jelentést, valamint az Éves Összefoglaló Jelentést legkésőbb a zárszámadási rendelet tervezettel egyidejűleg kell benyújtani a Képviselő-testületnek.

A belső ellenőr a 2023. évi belső ellenőrzési munkatervet a Bkr. 29. §-ának megfelelően a munkaerőkapacitás-felmérés és kockázatelemzés alapján állította össze, amelyet a Képviselő-testület a 264/2022. (XII. 01.) határozata szerint fogadott el.

Belső ellenőrzés a 2023. évben az alábbi ellenőrzéseket végezte el:

- a 2022. évi Normatív állami hozzájárulás 2022 évi igénybevételeinek ellenőrzése,
- a 2022. évi költségvetési maradvány felülvizsgálata,
- Békés Városi Önkormányzatnál a Piacfelügyelet és az Állategészségügyi feladatokra vonatkozó átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzés. (Főkönyvi zárások, leltárok, átadás-átvétel dokumentumai, szerződések vizsgálata, az átvett eszközök nyilvántartása és kezelése.),

- Békési Önkormányzati Tűzoltóság - pénzügyi és rendszerellenőrzés,
- Békés Turisztikai és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság - pénzügyi és rendszerellenőrzés.

Az egyéb tevékenység kapacitásigényének egy részét az alábbi feladatok ellátása teszi ki, úgymint:

- éves terv összeállítása kockázatelemzés alapján,
- összefoglaló éves ellenőrzési jelentés elkészítése,
- belső ellenőrzések nyilvántartása,
- intézkedések nyomon követése,
- éves képzési terv készítése,
- ellenőrzési jelentések háttér feladati (pl. megbízólevél készítése, ellenőrzési program összeállítása, jelentéstervezetek egyeztetése, megküldése, irattározása).

A Jegyző, mint a Polgármesteri Hivatal vezetője felelős a belső ellenőr funkcionális (feladatköri és szervezeti) függetlenségének biztosításáért. A Polgármesteri Hivatalban a belső ellenőrzés függetlensége biztosított: a belső ellenőrzés közvetlenül a Jegyző alárendeltségébe tartozik, feladatköri szempontból a belső ellenőr az ellenőrzésen kívül más tevékenységben nem vett részt (pl. a szervezet operatív működésében nem vett részt), tevékenységének tervezése során önállóan, az ellenőrzési program végrehajtásában befolyástól mentesen járt el. A módszerek kiválasztását önállóan végezte, az ellenőrzési jelentéseket befolyástól mentesen állította össze.

Tehát a belső ellenőr szervezeti és funkcionális függetlensége biztosított volt, ellenőrzést akadályozó tényezők nem merültek fel, az ellenőri munkát támogató technikai feltételek rendelkezésre álltak.

Az ellenőrzési tervben megjelölt feladatok néhány kivétellel megvalósultak. Sok esetben az ellenőrzésre kijelölt intézmény, szervezet, illetve vállalkozás a munkatorlódására, vagy szabadságolásokra, egyéb betegségekre hivatkozással az ellenőrzés időbeli átütemezését kérte, emiatt elmaradt egy-két tervezett ellenőrzés, amelyre ez évben mindenképp sor kerül.

A belső ellenőrzési jelentések a Belső Ellenőrzési Kézikönyvben előírt tartami és formai követelmények figyelembevételével készültek el. A belső ellenőrzés az ellenőrzési programfegyelmet betartva, jogszabályi hivatkozást is tartalmazó megállapításokat, következtetéseket tett, és a vezetés számára is hasznosítható javaslatokat fogalmazott meg.

A belső ellenőr és a vizsgálat alá vont költségvetési szerv, intézmény, vállalkozás, illetve az adott munkafolyamat felelősei az ellenőrzés során összehangolták munkájukat. Minden dokumentum és program hozzáférést a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátottak, ami hozzájárult a hatékonysághoz.

A 2023. évben a belső ellenőrzés által elvégzett vizsgálatoknál sem büntető, sem szabálysértési, sem kártérítési, sem pedig fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Összességében elmondható, hogy az ellenőrzés által tett javaslatok végrehajtásával a belső kontrollrendszer szabályszerűsége és eredményessége növelhető, jellemzően a kontrolltevékenységek javításával.

Az összefoglaló éves ellenőrzési jelentés a jogszabályi előírásoknak és a közzétett módszertani útmutató ajánlott előírásainak figyelembevételével készült el.

II. Az elvégzett ellenőrzések megállapításai, tapasztalatai

1. Normatív állami hozzájárulás 2022. évi igénybevételének ellenőrzése

A normatív állami hozzájárulás 2022. évi igénybevételének ellenőrzését négy városi intézménynél végeztük el. Az ellenőrzés célja az volt, hogy a 2022. évi zárszámadáskor az állammal való elszámolást megfelelő dokumentumokkal alátámasszuk, illetve a 2023. évi költségvetés elkészítését segítsük.

Az állammal történő elszámolás során, a teljesített mutató számok alapján 5 858 430 forint normatív állami hozzájárulás pótigénylése keletkezett 2022. évre az Önkormányzatnak.

2. A 2022 évi költségvetési maradvány felülvizsgálata

A 2022. évi költségvetési maradvány felülvizsgálatát az Önkormányzatnál és az általa fenntartott minden intézménynél elvégeztük, amelyekről intézményenként jegyzőkönyv készült. A megállapítások a képviselő-testület elé kerülő zárszámadási előterjesztés elkészítésénél kerültek hasznosításra.

Intézmények	Maradvány	Kötelezettséggel terhelt összeg	Maradvány (Ft-ban)	
			Szabad	Jóváhagyott Maradvány
Rendelőintézet	60 022 737	56 849 012	3 173 725	3 173 725
Polgármesteri hivatal	17 049 502	3 439 499	13 610 003	13 610 003
Önkormányzat	1 998 819 703	1 988 574 281	10 245 422	10 245 422
Összesen	2 075 891 942	2 048 862 792	27 029 150	27 029 150
Intézményfenntartó Társulás (Óvoda+Szociális Szolgáltató Központ)	2 655 802	2 243 128	412 674	412 674
Összesen	2 078 5 47 744	2 051 105 920	27 441 824	27 441 824

3. Intézmények felügyeleti ellenőrzése - Békés Városi Önkormányzatnál a Piacfelügyelet és az Állategészségügyi feladatokra vonatkozó átfogó pénzügyi-gazdasági ellenőrzés

Az ellenőrzés célja az volt, hogy

- A Piacfelügyelet- és az állategészségügy működésére vonatkozó belső szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak, valamint az alapító okiratnak;
- Képviselő-testület által alkalmazott piaci díjtételek hatályosságának vizsgálata,
- működési engedély vizsgálata,
- a feladatellátás szakmai céljaihoz a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan használják-e fel;
- a jóváhagyott létszám-és bérgazdálkodási mutatói hogyan alakulnak.

3.1. A piacfelügyelet működésének, feladatellátásának szabályozottsága. Az ellátandó feladatok áttekintése

Az Mőtv. 13. § (1) bekezdésének 14. pontja az önkormányzat alapfeladatai között sorolja fel a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is.

A Polgármesteri Hivatal egységes szervezetbe foglalt Szervezeti és Működési Szabályzatát Békés Város Képviselő testülete a 213/2021. (VI. 25.) számú határozatával hagyta jóvá. Az SZMSZ mellékletében szereplő szervezeti ábrában a Gazdasági Osztály feladatai között sorolja fel Piacfelügyeleti tevékenységet.

A Piacfelügyelet feladatai:

- Heti piacok, vásárok bonyolítása, szervezési feladatok,
- Piac rendjének fenntartása, piacrendészeti feladatok ellátása, ellenőrzése,
- Nyilvános WC üzemeltetés.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 10/A. §-a szerint gazdasági szervezetnek a 13. § (5) bekezdése szerinti ügyrenddel kell rendelkeznie.

A Szervezeti és Működési Szabályzat melléklete tartalmazza a gazdálkodási ügyrendet. a gazdasági szervezet ügyrendjét, az új szervezeti és személyi változások miatt szükséges azt átdolgozni.

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2012. (II.29.) számú rendelete rendelkezik a piacokról, vásárokról, amelyek hatálya kiterjed:

- a) heti piacra,
- b) napi élelmiszer piacra,
- c) használcikk piacra,
- d) nem közterületen tartott alkalmi (ünnepi) vásárra,
- e) napi baromfi piacra,
- f) havi kisállat vásárra.

3.2. Gyepmesteri, eb-rendészeti feladatok

A Szervezeti és Működési Szabályzat a Gazdálkodási Osztály feladat és hatásköre között sorolja fel az állattartással kapcsolatos feladatok ellátását is, valamint a gyepmesteri telep üzemeltetését. Békés Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött az „Esély” Állat- és Természetvédő Közhasznú Egyesülettel a befogott kóbor állatok ideiglenes elhelyezésére.

A jelenleg hatályos az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény felhatalmazást ad a Kormányának, a gyepmesteri telep működésének engedélyezésének szabályozására, ez alapján a gyepmesteri, eb-rendészeti tevékenység végzését, valamint a telep működését az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az állat-egészségügyi feladatainak keretében engedélyezi.

A Békés Városi Polgármesteri Hivatal által Békés IX. kerület 0329/2 hrsz. alatt létesített állati hulladékgyűjtő és átmeneti tároló hely működését a Békés Vármegyei Kormányhivatal a BE-02I/01/1766-7/2014. számú határozatával visszavonásig engedélyezte.

Az állategészségügyi feladatokkal kapcsolatos adminisztrációs munkák elvégzését, állati hullák kiszállítóval való kapcsolattartást, állati hullák továbbszámlázását a szállítói számla alapján, továbbá a környezetvédelmi hatóság felé jelentési kötelezettséget a piacfenntartási feladatok ellátását végző munkatárs feladatai között sorolja fel a munkaköri leírása.

3.3. A Piacfelügyelet belső pénzügyi-gazdálkodási szabályozottsága

A Piacfelügyelet gazdálkodási feladatait Békés Város Polgármesteri Hivatala látta el.

A piac működésének rendjét Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 9/2012. (II.29.) számú rendeletével szabályozza.

A piacfelügyelet gazdálkodási tevékenységére vonatkozóan a Polgármesteri Hivatal belső szabályzatai az irányadóak.

A pénzkezelési szabályzatban a piacfelügyelet pénzbeszedőire vonatkozó eljárási szabály nem volt teljeskörűen szabályozva. Nem rendelkezett arról, hogy a helypénzt hogyan és milyen bizonylat alapján kell beszédni, s a beszédett bevételeket, mikor kinek, hogyan kell elszámolni. A pénzkezelési szabályzat az állategészségügyi, illetve a gypmesteri telep számlázásaival kapcsolatos eljárásokra nem terjed ki. A hullaszállításával kapcsolatos számlákat a Pénzügyi Osztály állítja ki, míg a piacfelügyeleti díjtételek kiszámlázását a Gazdálkodási Osztály végzi.

Az alkalmazott szabályzatok a piacfelügyeleti tevékenységre nézve tartalmaztak hiányosságokat, nem tartalmazták azon eljárást (pl., helypénzszedők elszámolása, szigorú számadású nyomtatványok beszerzése, nyilvántartása, helypénz, csekk), amely a készpénz beszedésére, tárolására vonatkozik.

A pénzbeszedői gyakorlat az volt, hogy a helypénzekekről, helyjegyet vagy csekket adnak ki, illetve gépi számlát állítanak ki, ha az ügyfél kéri. Amennyiben helypénzjegyet rendszeresítenek, úgy annak az előírt tartalmi követelménynek kell megfelelnie.

Az ellenőrzés megállapítása szerint a helypénz beszedésénél alkalmazott helyjegy, csekk, nyugtaként történő használata nem felelt meg a számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről szóló 23/2014. (VI. 30.) NGM rendeletében meghatározott követelményeknek, amely kimondja, hogy a nyomtatvány nyomdai úton történő előállítás az állami adóhatóság által a nyomtatvány előállítója részére előre kijelölt sorszám tartományban folyamatosan, az adott sorszám tartományba illeszkedő sorszám kihagyás és ismétlés nélküli felhasználásával történik.

Amennyiben a helyjegy, nyugtát helyettesítő bizonylatként alkalmazták, úgy a helypénzjegy már kiállított nyugtának felel meg, ezért a szigorú számadású nyomtatványokra vonatkozó szabályok vonatkoznak rá. A nyomtatvány megvásárláskor nyilvántartásba kell venni, a számla számát, dátumát a nyilvántartásba fel kell jegyezni. Majd dátummal és aláírással kell igazolni a nyomtatvány kiadását. Ugyancsak dátummal és aláírással kell visszavételezni a betelt tőpéldányos helypénzjegyeket.

A szűrőpróbaszerű ellenőrzés során megállapítottam, hogy a helypénzjegy nyomtatványt felvezetik a nyilvántartásba, annak kiadását is helyesen bevezetik, azonban a betelt nyomtatvány tőpéldányait már nem vételezik vissza a nyilvántartásba, a tárolása sem volt szabályszerű.

A költségvetési szerveknél, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 52. §-a rendelkezik a bizonylatokkal kapcsolatos szabályokról. Ennek megfelelően a költségvetési szerveknek a költségvetési és pénzügyi számvitelben a bizonylati elvre és a bizonylati fegyelemre, a számviteli bizonylatokra, a szigorú számadási kötelezettségre és a bizonylatok megőrzésére egyaránt az Szt. 165. § (1), (2) és (4) bekezdésében és a 166-169. §-át kell alkalmazni. Az Áhsz. ezekhez az előírásokhoz külön, a költségvetési szervekre vonatkozó sajátos szabályokat nem állapít meg.

A bizonylatok tárolása, megőrzése során biztosítani kell, hogy azok könnyen hozzáférhetőek legyenek és a tárolás alatt károsodást ne szenvedjenek. A könyvelési bizonylatokat évenként, bizonylat típusonként, lefűzve kell tárolni. A megőrzési időn belüli szervezeti változás (ideértve a jogutód nélküli megszűnést is) nem hatálytalanítja a megőrzési kötelezettséget. A bizonylatok megőrzéséről a szervezeti változás végrehajtásakor intézkedni kell.

A Békés Város Önkormányzata Képviselő-testület 90/2023. (IV. 27.) határozata értelmében a „Piacüzemeltetés”, mint kötelező feladatot 2023. július 1-jétől a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő Békési Kommunális és Szolgáltató Kft-nek átadta.

Ezért a feltárt hiányosságok az Önkormányzat által működtetett Piacfelügyeleti feladataira már nem releváns, de a BKSZ részéről a helyes működtetés érdekében megfontolandó.

A Képviselő-testület a minden évben megtárgyalta a piaci díjtételek (helypénzek) összegét, s a vizsgált években egyikében sem változtatta meg a díjakat.

Megállapítható, hogy a piacfelügyeleti tevékenység a vizsgált években önkormányzati támogatással működött. A saját bevételi forrását a 2021. évi kiadásai 965 574 forinttal haladta meg, míg 2022. évi kiadás jelentős mértékben 9 342 608 forinttal haladta meg az éves bevételt, amit elsősorban a személyi jellegű kiadás növekedése okozta.

Az ellenőrzési nyomvonal nem volt kidolgozva, így a felelős személyek sem voltak kijelölve. A helypénzekről egy nyilvántartást vezetnek ugyan, de azt nem egyeztették a beszedett helypénzzel, illetve a piaci árusítóhelyekkel.

Javaslom, hogy a jövőben helypénz beszédéről a vezetett nyilvántartás alapján szolgáltatassanak az adócsoporthoz adatot, hogy az iparüzési adókötelezettséget nyomon lehessen követni.

3.4. Gyepmesteri telep

A Polgármesteri Hivatal a könyvelésben a gyepmesteri telepnek a folyó bevételeit, kiadásait a 051050 kormányzati funkción tartja nyilván.

A gyepmesteri telep bevételeinek alakulását a következő táblázat szemlélteti.

adatok: Ft-ban

Megnevezés	2021. év			2022. év			2023.05.31.-ig		
	Előirányzat	Teljesítés	%	Előirányzat	Teljesítés	%	Előirányzat	Teljesítés	%
bruttó bevétel	2 032 000	4 476 498	220	2 540 000	4 435 699	174	4 318 000	1 636 016	37,89
ebből: Kiszámlázott Áfa	432 000	951 706	220	540 000	943 028	174	918 000	347 818	37,89
netto bevétel	1 600 000	3 524 792		2 000 000	3 492 671		3 400 000	1 288 198	

Gyepmesteri telep bevétele a vizsgált években mindegyikében túlteljesült, ez elsősorban a szolgáltatások ellenértékének növekedésének a következménye.

A gyepmesteri telep az önkormányzati feladatokkal kapcsolatos kiadások között a legnagyobb hányadot minden vizsgált évben a dologi kiadások jelentették. A dologi kiadások között elsősorban az állati hulladékszállítása viseli a legnagyobb hányadot, valamint az állatorvosi költség.

Az összes kiadás 2021. évben 18 503 572 forinttal, 2022 évben 20 903 160 forinttal haladta meg a bevételt, 2023.05.31-ig 7 940 472 forinttal több volt a kiadás, mint a bevétel. 2022 évben a dologi kiadások között az állatorvosi költség 1 187 000, valamint a hulladékszállítási költsége 11 749 712 forint volt.

3.5. A munkaerő- és munkabér gazdálkodás ellenőrzése

A piacfelügyeleti feladatot 1 fő piacfelügyelő teljes munkaidőben, 1 fő piac díjbeszedő pedig teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozó, 1 fő közhasznú foglalkoztatású (adminisztrátor). A gyepmesteri feladatokat 1 fő, főállású munkavállaló látta el.

Személyi jellegű kiadások alakulása a vizsgált időszakban a piacfelügyeleti-, és a gyepmesteri feladatnál az alábbi:

Megnevezés	2021. év			2022. év			2023.05.31.-ig		
	Előirányzat	Teljesítés	%	Előirányzat	Teljesítés	%	Előirányzat	Teljesítés	%
Piacfelügyelet: Személyi jellegű kiadás	5 610 500	5 142 548	91,66	5 641 000	9 893 497	175,39	10 041 500	3 981 000	39,65
Állategészségügy: Személyi jellegű kiadás	3 039 500	3 550 691	116,82	3 688 000	3 842 800	104,2	5 069 800	1 905 600	37,59

A személyi jellegű kiadások teljesítése a módosított előirányzathoz viszonyítva a 2021. évben 91,66%-os volt. A 2022. évben a 116,82%-ra teljesítették. A 2023.05.31-ig a kiadás időarányosan 37,59%-ra teljesült.

A gyepmester rendelkezik munkaköri leírással, amely 2020.07.20-én kelt. A vizsgálat befejezéséig a gyepmester védőoltásról szóló orvosi igazolást, az ellenőrzésnek nem tudták bemutatni. A munkavédelmi oktatáson való részvételét jelenléti ív aláírásával igazolták.

A gyepmester a munkáját az Önkormányzat által biztosított FIAT Doblo típusú RHV130 forgalmi rendszámú gépjármű segítségével végzi. A gépjármű használatánál menetlevelet vezet.

A gyepmester a gépjármű üzemeltetéséhez szükséges üzemanyag költséghez előleget vesz fel minden hónapban, melyet a hó végén elszámol. A menetlevélben feltüntetett km nincs senki által leigazolva, nincs a gépjármű kilométerórájával egyeztetve.

Javaslom, hogy minden esetben a vezető vagy a vezető által megbízott munkatárs ellenőrizze le, szűrőpróbaszerűen is, hogy a menetlevélben feltüntetett km megfelel-e a valóságnak, illetve az megegyezik-e a gépjármű kilométerórájával.

Szükséges a belső kontroll kidolgozása, valamint az ellenőrzési nyomvonal elkészítése, továbbá a gyepmesteri telepre vonatkozóan a szigorú számadású nyomtatványok és az alkalmazandó bizonylatok, nyomtatványok körét is megjelölni. Az elszámolások módját megjelölni.

4. Békési Önkormányzati Tűzoltóság pénzügyi-gazdasági ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy

- az intézmény szervezetére és működésére vonatkozó belső szabályzatok megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak,
- a független könyvvizsgáló év közbeni vizsgálatai alapján feltárt hiányosságok kiküszöbölése érdekében a szükséges intézkedéseket megtették-e,
- Felügyelő Bizottság ellenőrzése során feltárt hiányosságok kiküszöbölésére tett intézkedések,
- a feladatellátás szakmai céljaihoz a rendelkezésre álló erőforrásokat hatékonyan használták-e fel,
- Munkaerő foglalkoztatás megfelel-e a jogszabályoknak, a létszám- és bérgazdálkodási mutatói hogyan alakultak.

A Békési Önkormányzati Tűzoltóságot tűzoltási és mentési célokra közösen hozta létre Békés Város, Bélmegyer község és Tarhos község önkormányzati társulása, továbbá a Hencz Antal Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

A Békési Önkormányzati Tűzoltóság jogállása: köztestület.

A Tűzoltóság lejelentett székhelye: 5630 Békés, Petőfi S. utca 24.

A Civil szervezetek névjegyzéke rendszerében a nyilvántartásba vétele megtörtént, a nyilvántartási száma: 04-03-0002652.

A belső ellenőrzés időben történő elvégzését nagyban hátráltatta az, hogy a kért iratanyagot, szabályzatokat a megjelölt határidőn túl adták át az ellenőrzésnek. A belső ellenőrzés 2023. augusztus 1-én kezdődött, s az e-mail leveleimre, amelyben a szabályzatokat és konkrét iratokat kértem, először csak augusztus 14-én érkezett e-mailben egy-két szabályzat (a számviteli politika, az eszközök és források leltározási szabályzata, iratkezelési szabályzat és az SZMSZ). Azonban az ellenőrzés további anyagokat is kért (leltárakat, a hiányzó szabályzatokat, könyvelési bizonylatokat, s egyéb analitikus nyilvántartásokat).

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Köztestület rendelkezik a tevékenységét megalapozó alapvető dokumentumokkal (SZMSZ, Alapszabály).

Belső ellenőrzés a korábbi ellenőrzés során hiányosságként állapította meg azt, hogy a szervezet SZMSZ-szel nem rendelkezett. Ezt a hiányosságot pótolták, a jelen ellenőrzéskor már rendelkezésre állt a Köztestület SZMSZ-e.

A Békési Önkormányzati Tűzoltóság közgyűlése 2019. december 3. napján meghozott, 15/2019. (XII.3.) számú Közgyűlési Határozatában fogadta el. Azonban az új SZMSZ-ben a hatályba lépés időpontját nem határozták meg.

Az ellenőrzés javasolja, hogy a nem gazdálkodást érintő belső szabályzatok legyenek felsorolva az SZMSZ mellékletében, ezáltal követhető, hogy mikortól, milyen belső szabályzatok alapján működik a szervezet.

Az SZMSZ megismertetését a munkatársak az aláírásukkal nem dokumentálták. Ez a tény a korábbi ellenőrzésekor is megállapításra került, de továbbra sincs aláírva a dokumentum. Az érvényben lévő többi belső szabályzat megismertetését sem dokumentálták, ezért javaslom, a szabályzatok mellékleteként csatoljanak egy dolgozói névsort, beosztását is, s a felsorolás mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell.

Minden gazdálkodónak köteles a bejegyzését, jogszabályok módosítását követően záros határidőn (90 napon) belül elkészíteni és minden évben frissíteni a működéséhez kapcsolódó kötelező szabályzatokat. Ezek a törvényi kötelezettség alapján előírt szabályzatok alapjaiban határozzák meg a pénzügyek kezelését, a társaságok alkalmazott eljárásainak folyamatát, módszereit, ezért különösen fontos az évenkénti hatályos jogszabályi környezetre való szabásuk.

A parancsnok felelőssége a hiányzó szabályzatok aktualizálása, s a dolgozókkal történő ismertetése.

A Békési Önkormányzati Tűzoltóságot három Önkormányzat hozta létre. Az önkormányzatok egy együttműködési megállapodást kötöttek 2012. december 1-én, melyben a 2012. évi hozzájárulás mértékét meghatározták.

Az együttműködés 7.3. pontja szerint „a felek rögzítik, hogy a 2013. évi hozzájárulás mértékének meghatározása céljából jelen megállapodást az abban részes települési önkormányzatok 2013. évi költségvetésük tervezése során felülvizsgálják, a tűzoltóság működtetéséhez megállapított pénzügyi hozzájárulás mértékét szükség esetén módosítják”.

A pénzügyi hozzájárulás mértékéről előre írásos megállapodás a vizsgált év egyikében sem készült, így év elején még nincs tudomása a Tűzoltóságnak arról, hogy mennyi az a támogatás, amelyből az adott évben gazdálkodnia kell.

A támogatás kiutalása előtt „Támogatói Szerződés” készült az Önkormányzat és a Tűzoltóság között, melyben meghatározták, hogy az adományösszeg felhasználásáról a Támogató fele legkésőbb meddig kell írásban elszámolni.

Az elszámoláshoz a támogatottnak csatolnia kell a számadás valódiságát igazoló bizonylatokat (pénzügyileg teljesített számlák, vagy egyéb bizonylatok hitelesített másolatát). Az elszámoláshoz a záradékolt számlák hiteles másolatát csatolni kell.

A Köztestület a Képviselő-testület előtt minden évben beszámolt az éves munkájáról, s beterjesztette a pénzügyi beszámolóját is, amelyben levezette azt is, hogy az Önkormányzati támogatást hogyan használta fel.

Az elszámoláshoz a támogatottnak csatolnia kell a számadás valódiságát igazoló bizonylatokat (pénzügyileg teljesített számlákat, vagy egyéb bizonylatok hitelesített másolatát). Az elszámolásokhoz mindenkor e-mailben csatolták a számviteli bizonylatokat.

A Köztestület 2023. június 28-án 14/2023. (VI.28.) számú határozatával elfogadta az új Alapszabályt, miszerint a Köztestület tagjai a 239/2011. (XI.18.) Kormányrendelet 32-34. §-ban meghatározott módon hozzájárulnak az önkormányzati tűzoltóság működéséhez.

A közhasznú szervezetek részére, vannak kötelezően elkészítendő számviteli és egyéb szabályzatok.

A költségvetési szerv vezetője köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források átlátható, szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

A szabályzatok elkészítése és azok aktualizálása a közhasznú szervezet feladata.

A szabályzatok elkészítése a számviteli törvény előírásai szerint kötelező, ugyanis ezek alapul szolgálnak a költség-elszámolási mód választásakor, valamint a házi pénztár kezelésekor.

Összefoglalva tehát alapjaiban határozzák meg a pénzügyek kezelését, valamint az egyesület által alkalmazott eljárásainak folyamatát, módszereit.

A számviteli törvény csak keretszabályozás, végrehajtási utasítást nem adnak ki mellé, mint egyéb törvényeknél. A végrehajtási részt minden vállalkozásnak magának kell elkészíteni, ezt tartalmazza tulajdonképpen a számviteli szabályzatok rendszere.

Kötelezően elkészítendő szabályzatok:

- Számviteli politika
- Értékelési szabályzat
- Számlarend, számlatükör
- Leltározási, selejtezési szabályzat
- Pénzkezelési szabályzat
- Bizonylati rend

A Köztestület az ellenőrzés rendelkezésére átadta

- a számviteli politikát,
- Eszközök és források leltárkészítési szabályzatát,
- iratkezelési szabályzatot,
- Pénzkezelési szabályzatot,
- Eszközök és források értékelési szabályzatát.

A számviteli politika keretében rögzíteni kell azokat a szervezetre jellemző szabályokat, előírásokat, módszereket, amelyekkel meghatározzák, hogy a törvényben biztosított választási, minősítési lehetőségek közül melyeket, milyen feltételek fennállása esetén alkalmaznak és az alkalmazott gyakorlatot milyen okok miatt kell megváltoztatni.

Az Önkormányzati Tűzoltóság elkészítette, a számviteli politikáját, amely 2019. szeptember 27-én kelt, s a közgyűlés, 12/2021. (IX.27.) számú határozatával fogadta el.

Az ellenőrzésnek átadott számviteli politika nem rendelkezik arról, hogy az idegen eszközökön (Önkormányzati ingatlan, vagy bérelt eszközök gépek, stb) végzett beruházásokat, javításokat kinek és hogyan kell értékelni, a könyvekben azt hogyan mutatja ki, az értékcsökkenési leírást hogyan és ki számolja el.

Szükséges az új számviteli politikában az idegen eszközök értékelését is szabályozni, valamint a felújítás, javítás elszámolása hogyan kinél történhet.

Fontos tudni, hogy a számviteli politikát 2023. évre aktualizálni kell, mivel a törvényi előírásokban bekövetkezett változások ezt szükségessé teszik.

Rendkívül fontos, hogy a Tűzoltóság rendelkezzen aktuális számviteli politikával, egyrészt mert azt az adóhatósági ellenőrzés során be kell tudni mutatni, másrészt mert irányt ad, hogy a törvény által biztosított választási lehetőségek közül a könyvekben melyiket alkalmazzák az egyesületnél.

A számviteli politikát úgy kell megalkotnia, hogy a dokumentum tartalmazzon minden olyan előírást, mely vonatkozik a számviteli elszámolásokra, valamint a számviteli-politikai döntésekre.

A Tűzoltóság elkészítette a számlarendet, amely a számviteli politika részét képezi.

A Számlarend célja, hogy rögzítse a Számviteli Politikájában választott beszámoló elkészítését elősegítő könyvvézetési szabályokat, eljárásokat, módszereket. A könyvvézetési szabályok, eljárások, módszerek alkalmazása során a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (a továbbiakban: Szt.), foglaltak szerint kell eljárni.

Az egyesület nem készítette el az alábbi szabályokat:

- adatvédelmi szabályzatot,
- beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend szabályzatát,
- belföldi és külföldi kiküldetések elrendelésével, lebonyolításával, elszámolásával kapcsolatos szabályozást,
- anyag- és eszközgazdálkodási szabályzatot,
- Eszközök selejtezési szabályzata,
- reprezentációs kiadások felosztását, azok teljesítésének és elszámolásának szabályait tartalmazó szabályzatot,
- Kiküldetés, munkába járás, saját gépjárművek igénybevételének és használatának rendjéről szóló szabályzatát,
- Munkaruha szabályzat,
- vezetékes és mobiltelefonok használatának rendje szabályzatot,
- a közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek intézésének, továbbá a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendjéről szóló szabályzatot,
- Belső kontroll kidolgozását.

A belső szabályzatok – még ha épp nem is egy-egy kötelező szabályról van szó – biztosítják a folyamatosságot is. A külső és belső rendszerek hatékony működését egyaránt szolgálják a jó szabályzatok, amelyek igazán akkor érik el céljukat, ha azokat rendszeresen aktualizálják is.

A szervezet képviselőre jogosult személyét terheli a felelősség ezek elkészültéért.

A szabályzatok elkészítésének tehát elsődlegesnek kell lennie, ezek hiányában a köztestület mulasztási bírságra, valamint egyéb szankciókra is számíthat.

- A belső szabályzatokat is a dolgozókkal ismertetni kell, és a megismerést dokumentálni kell.

Pénzkezelési szabályzat

Az Önkormányzati Tűzoltóság rendelkezik pénzkezelési szabályzattal, mely 2019. április 1-től hatályos.

A pénzkezelési szabályzatnak tartalmaznia kell a Szt. 14. § (8) bekezdése szerint - a pénzforgalom lebonyolításának rendjét- a pénzkezelés személyi és tárgyi feltételeit-, a felelősség szabályait- a készpénzben és a bankszámlán tartott pénzeszközök közötti forgalmat- a készpénzállományt érintő pénzmozgások jogcímeit és eljárási rendjét- a napi készpénz záró állomány maximális mértékét- a készpénzállomány ellenőrzését követendő eljárást- az ellenőrzés gyakoriságát- a pénzszállítás feltételeit- a pénzkezeléssel kapcsolatos bizonylatok rendjét- a pénzforgalommal kapcsolatos nyilvántartási szabályokat.

A szabályzat szerint a napi maximum pénzüsszeg 300 000 forint.

Hiányosságként került ismételt megállapításra, hogy a Pénzkezelési szabályzat mellékletében nincs felsorolva a gazdálkodói jogkörökkel megbízottak nevei és nincs csatolva a felelősségi nyilatkozat, nincs ott az aláírás mintájuk sem (pénztáros, ellenőr, utalványozó stb.).

A pénztáros és helyettesének a munkaköri leírását az ellenőrzésnek többszöri kérésre sem adták át, így arra vonatkozóan nincs információ, hogy a munkaköri leírás készült-e, s ha igen, az milyen felelősségi rendelkezéseket tartalmaz.

A szabályzatban rögzíteni kell azt is, hogy a kiadási- és bevételi pénztárbizonylatokat számítógépes program használatával állítják elő.

A pénztáros és a helyettesítőjének, valamint más pénzbeszedőknek (ha van ilyen) az aláírt felelősségi nyilatkozatot a szabályzathoz kell csatolni.

A leltározási szabályzat

A számviteli törvény előírásai szerint a könyvek üzleti év végi zárásához, a beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához olyan leltárt kell összeállítani és e törvény előírásai szerint megőrizni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a vállalkozónak a mérleg fordulónapján meglévő eszközeit és forrásait mennyiségben és értékben. A leltározás célja a mérleg valódiságának biztosítása, a könyvelés, a nyilvántartások ellenőrzése, (a csökkent értékű készletek, a használaton kívüli eszközök feltárása), a vállalkozói tulajdon védelme és az anyagi felelősök elszámoltatása érdekében a bizonylati fegyelem megszilárdítása.

A leltárkészítési kötelezettség teljesítése keretében a főkönyvi könyvelés és az analitikus nyilvántartások adatai közötti egyeztetést az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozóan kell elvégezni.

A Köztisztviselői elnökség elkészítette az Eszközök és Források leltározási szabályzatát. A szabályzatban meghatározták, hogy a leltározás alkalmával meg kell állapítani a társaság tulajdonában lévő eszközök és források mibenlétét mennyiségét és értékét. A leltározás esetei: Évzáró leltár, stb.

Az ellenőrzésnek bemutatásra került a tárgyi eszközök 2021- 2022. évi. december 31-i állapota szerinti leltározási jegyzőkönyv, azonban az nem felel meg az előírásoknak.

A listában felsorolt eszközök nem beazonosíthatóak, nincs megjelölve az egyedi azonosító (pl. gyáriszám, stb.) nincs feltüntetve a beszerzési számla száma, a beszerzési bruttó érték nincs kimutatva, de nincs megjelölve az sem, hogy a tárgyi eszköz helyileg hol található.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a Tűzoltóságnál fellelhető eszközök egyedi nyilvántartási adatát nem tüntették fel sem a főkönyvi tárgyi eszköznyilvántartásban, sem maga az eszközön nincs leltári szám feltüntetve.

Az ellenőrzésnek átadott „Leltározási Jegyzőkönyv” nem felel meg a szabályzatban előírt dokumentumok minimális tartalmi követelményeinek.

A leltározási szabályzat szerint az alábbi dokumentumokat kell alkalmazni.

Felhívom a figyelmet, hogy a jövőben a leltározást a szabályzatban meghatározottak szerint végezzék el.

Miután a korábbi ellenőrzésem során már feltártam efféle hiányosságot, nyomatékosan felhívtam a Parancsnok figyelmét, hogy a kis és nagy értékű eszközökön egyaránt az egyedi leltárazonosító számot rögzítsék fel, olyan módon, hogy azt ne lehessen eltávolítani, s az mindenki által beazonosítható legyen. De ezen azonosító számot a főkönyvi könyvelésben a tárgyi eszköz nyilvántartásba is be kell rögzíteni.

Továbbá felhívtam a Parancsnok figyelmét, hogy 2023. december 31-i hatállyal készítsék el az év végi tételes tárgyi eszköz leltárt, a szabályzatban meghatározottak szerint. A leltár kiértékelését végezzék el, egyeztessék le a főkönyvi könyveléssel. A belső ellenőrzés utóellenőrzés keretében vizsgálni fogja a leltározásnak az elvégzését.

A 2021 évi főkönyvi kivonatban 79 197 Ft, 2022 évben 238 836 Ft készletet mutattak ki.

A mérleg tételeinek alátámasztásához az Szt. 69. § (1) bekezdés előírása szerint, készletek, követelések, kötelezettségek leltárait, kell évvégén elkészíteni.

Az ellenőrzésnek a készletekről tételes mennyiségi leltárt nem adtak át. Tehát készletekről mennyiségi leltár nem készült, így a mérleg valódiság alapelvét megsértették, miszerint a Szt. 15. § (3) bekezdése szerint a könyvekben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. Az értékelésük meg kell, hogy feleljen a törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak.

A Köztisztviselői elnökség az üzemanyag készletéről folyamatos nyilvántartást vezet ugyan, azonban évvégén a főkönyvi könyveléssel és a ténylegesen fellelhető készlettel történt egyeztetésről nem történt meg. Így nem bizonyított, hogy a nyilvántartásban kimutatott készlet a valóságban is

megtalálható volt. Az eszközök források értékelésének szabályzata szerint a készletet értékén a FIFO módszerrel kell értékelni.

A kimutatott készlet értékről a FIFO módszer szerinti értékelés nincs levezetve.

Az ellenőrzés részére átadott „kimutatás a 2022. évi mérleghez” szerint a készlet értékelése nem a FIFO módszer szerint történt. Azonban a 2021. évi készletek értékeléséről az ellenőrzésnek semmilyen dokumentumot nem adtak át, leltár nem készült.

Az Szt. 49. § (3) bekezdése szerint eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – egyenként értékelni kell.

Továbbá az Szt. 15. § (3) bekezdése szerint a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen a számviteli törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak (a valódiság elve).

A beszerzések lebonyolítására vonatkozó belső szabályzattal a Tűzoltóság nem rendelkezik.

Felhívtam a Parancsnok figyelmét, hogy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 22. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a beszerzési szabályzatot mielőbb készítse el.

A Tűzoltóságnál a belső kontroll nincs kidolgozva, de nem is működött. Az eszközök, készletek leltározását nem végezték el.

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok, egyesületek számára jogszabály eddig nem írta elő belső kontrollrendszer kialakításának és működtetésének kötelezettségét, azonban az általuk kezelt Önkormányzati vagyon és a felhasznált közpénzek miatt ez indokolt. E hiány megszüntetése érdekében 2020. január 1-jétől módosult a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Takarékos tv) és kiegészült a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszerére vonatkozó szabályokkal. A Takarékos tv végrehajtási rendeleteként szintén 2020. január 1-jével hatályba lépett a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet, amely a részletszabályokat tartalmazza.

A megfelelő belső kontrollrendszer biztosíthatja, hogy az adott vállalkozás testreszabott védelmi vonalakat építsen ki, amely ellenállóvá teszi a korrupcióval s befolyásolással szemben.

A belső kontrollok célja a szervezeti célkitűzések elérése, a vagyon megőrzése, a pénzügyi beszámolók valódiságának és megbízhatóságának, valamint a szabályos, szabályozott, etikus, gazdaságos, hatékony és eredményes működés biztosítása.

A belső kontrollrendszer kialakítása és fejlesztése a köztulajdonban álló gazdasági társaság, egyesületek első számú vezetőjének feladata. Szintén az ő felelőssége a belső ellenőrzési funkció kialakítása, itt azonban a belső ellenőrzés függetlenségének és ez által objektivitásának védelme érdekében a felügyelőbizottság is jelentős szerepet kapott.

Fontosnak tartom a belső kontroll kidolgozását, amelyben feladatonként meg kell határozni a munkafolyamatokat, az ellenőrzési nyomvonalat el kell készíteni, az ellenőrzésért felelős személyeket ki kell jelölni, s az ellenőrzést meg kell szervezni minden területre.

A Tűzoltóság vezetőjének gondoskodni kell a hiányzó belső gazdálkodási szabályzatok mielőbbi elkészítéséről, amelyeket a működés alatt mindig aktualizálni kell a változásoknak megfelelően.

- A szabályzatok megismertetését a munkatársaknak az aláírásukkal kell dokumentálni. Az érvényben lévő belső szabályzat mellékleteként kell csatolni a dolgozók névsorát, beosztását is, s a felsorolása mellett a megismerés dátumát és az aláírásaikat is rögzíteni kell, a szabályzatokat nem csak a fiókban kell tartani, hanem a dolgozókkal történt megismertetése után az abban foglaltakat számon is kell kérni.

A Köztisztviselői Tanácsnál 3 főből álló Felügyelő Bizottság (továbbiakban FEB) működik. A Felügyelő bizottság a Gt. 34. § (4) bekezdés, illetve a Ptk. 3:122. § (3) bekezdés előírásait figyelembe véve nem készítette el az önálló ügyrendjét.

A szervezet módosította Alapszabályát, s az egységes szerkezetét a Közgyűlés 2023. június 28-án fogadta el a 14/2023 számú határozatával.

Az Alapszabály FEB működési rendjére is kitér. Azonban szükséges elkészíteni az önálló FEB ügyrendjét. Amennyiben elektronikus szavazás útján történik a döntés, beszámoló elfogadása, s egyéb határozatot is elektronikus levelezés útján hoznak, úgy az Ügyrendnek erre vonatkozó előírást is ki kell dolgozni.

4.1. A gazdálkodási tevékenység ellenőrzése

Az ellenőrzés megállapította, hogy az Önkormányzati Tűzoltóság 2021. évre vonatkozóan és 2022. évre is elkészítette a költségvetését, azonban a teljesítés a tervtől teljesen eltér, de a költségvetés módosítását már nem terjesztették be.

A Tűzoltóság 2021. december 31-i főkönyvi kivonata és az eredménykimutatása szerint az alábbi adatok találhatóak:

Az összes bevétel:	71.445.927 Ft
Ebből:	
Alaptevékenység bevétele	10.227.000 Ft
Értékesített immateriális javak és tárgyi eszközök értékesítése	2.510.000 Ft
Egyéb bevételek	55.532 Ft
Költségvetésből kapott állami támogatás	27.744.638 Ft
Önkormányzati támogatás	3.000.000 Ft
Elkülönített alapoktól kapott támogatás	25.915.309 Ft
Egyéb támogatás	720.000 Ft
Kapott kamat banktól	400 Ft
Rendkívüli bevételek (térítés nélkül átvett eszközök)	1.273.048 Ft

Összes kiadás: **66 415 102 Ft**

Ebből

Anyagjellegű ráfordítás 11 539 184 Ft

Béreköltség	43 149 043 Ft
Bérfeladások	5 765 906 Ft
Egyéb szem. jellegű kif.	293 809 Ft
Egyéb ráfordítás	31 608 Ft
<u>Értékcsökkenési leírás</u>	<u>5 635 552 Ft</u>
Adózás előtti eredmény:	5 030 825 Ft

A Tűzoltóság 2022. december 31-i főkönyvi kivonata és az eredmény kimutatása szerint az alábbi adatok találhatóak:

<u>Az összes bevétel:</u>	<u>73 979 584 Ft</u>
Ebből	
Alaptevékenység bevétele	3 732 714 Ft
Kerekítési különbözet	1 279 Ft
Költségvetésből kapott állami támogatás	44 000 000 Ft
Önkormányzati támogatás	10 000 000 Ft
Költségek, ráf. kapott támogatás	1 632 974 Ft
Elkülönített alapoktól kapott támogatás	14 612 437 Ft
Kapott kamat banktól	180 Ft
<u>Összes kiadás:</u>	<u>76 653 732 Ft</u>
Ebből	
Anyagjellegű ráfordítás	12 880 178 Ft
Béreköltség	50 151 703 Ft
Egyéb szem. jellegű kif.	608 926 Ft
Bérfeladások	5 832 868 Ft
Egyéb ráfordítás	448 427 Ft
<u>Értékcsökkenési leírás</u>	<u>6 731 630 Ft</u>
Adózás előtti eredmény:	--2 674 148 Ft (veszteség)

Az adatok alapján a 2021. évet a Tűzoltóság eredményesen zárta, az adózás előtti eredménye 5 030 825 Ft (nyereség).

Az összes bevételen belül jelentős mértékű az állami normatív támogatásokból származó bevételek összege. Ugyancsak nagyobb összegű támogatás a Békés Város Önkormányzati támogatása.

A kiadásoknál a legnagyobb hányadot a bérjellegű kifizetések összege jelenti. A Normatív támogatás a béreköltségnek mintegy felét teszi ki, azaz nem nyújt fedezetet a személyi jellegű kiadására, ezért azt más forrásból kellett kifizetni.

Az állami normatív támogatással a Tűzoltóság mindenkor pontosan, előírásnak megfelelően elszámolt, a felhasználást a Békés Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság ellenőrzi.

A főkönyvi kivonatból megállapításra került, hogy a Tűzoltóság működéséhez a Békési Önkormányzat 2021 évben 3 000 000 Ft-tal, 2022 évben 10 000 000 Ft-tal járult hozzá, míg Bélmegeyer és Tarhos Községek támogatása, hozzájárulása a bevételek között nincs kimutatva, de nincs a követelések között sem előírva.

A Tűzoltóság tájékoztatása szerint a két település pénzügyi hozzájárulást nem adott a vizsgált időszakban.

Javaslom, hogy a tag településekkel minden évben állapotjanak meg az anyagi hozzájárulás mértékéről, s ezzel járuljon hozzá a Tűzoltóság egyre növekvő kiadásához.

4.2. A munkaerő- és munkabér gazdálkodás ellenőrzése

A Tűzoltóságnál 2021. december 31-ig a főfoglalkoztatású létszám 8 fő, megbízási jogviszonyban 2 fő, és 3 fő közfoglalkoztatott dolgozó volt. A tűzoltóság önkéntes állományát Hencz Antal Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai alkotják, melynek létszáma 26 fő.

Az Alkalmazottak rendelkeznek munkaszerződésekkel, a munkaköri leírásokat nem minden esetben tudták bemutatni az ellenőrzésnek.

A megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak szerződesei megtalálhatóak, a pénztáros munkaköri leírását nem mutatták be az ellenőrzésnek. A pénztáros megbízási jogviszonyban látja el a feladatot. A megbízási szerződés mellékleteként sem, de a pénzkezelési szabályzat mellékleteként sincs csatolva a felelősségi nyilatkozat.

A munkaköri leírásokat szükséges időről-időre felülvizsgálni, s a feladat, illetve a munkaidő változásával azonosan módosítani kell.

Az alkalmazottak munkaidő nyilvántartását a jelenléti ívek vezetésével kell teljesíteni. A munkaidő-nyilvántartás (jelenléti ív) vezetése a 2012. évi I. tv. (továbbiakban Mt.) előírásai alapján a munkáltató kötelezettsége.

A jelenléti íveket a Tűzoltó- parancsnokság vezeti, szűrőpróba ellenőrzésnél eltérést nem találtam.

A munkaidő-nyilvántartás naprakész vezetése kiemelt munkáltatói feladat, hiszen egy esetleges hatósági ellenőrzés során ez az irat lesz az első "találkozási pont". Rá lehet bízni a munkavállalókra, de a hatóság az esetleges mulasztásokért kizárólag a munkáltatóval szemben fog eljárni. A naprakész vezetés mellett nagyon fontos, hogy a nyilvántartás (jelenléti ív) megfeleljen az alaki követelményeknek is.

Szabadság nyilvántartás vezetése számítógéppel történik, az mindig aktualizálásra került.

A munkafeltételek biztosítottak, rendelkezésre állnak azok a munkát segítő eszközök, amelyekkel a végzett munka hatékonysága, minősége javítható.

Az irányítási és irodai munka a Petőfi S. u. 24. szám alatt az Önkormányzati ingatlanban folyik. Az épületet folyamatosan javítják, újítják, igyekeznek a munkakörülményeket mindig szebbé, jobbá alakítani, hogy minden feltétel adott legyen a jó színvonalú munka elvégzéséhez.

4.3. A tárgyi eszközökkel való gazdálkodás ellenőrzése

A Tűzoltóság 2021. december 31-i főkönyvi kivonata szerint az alábbi eszközöket tartják nyilván:

Ingtalanokhoz kapcsolódó vagyoni érték:	4 203 513 FT
Műszaki berendezések, gépek, járművek:	8 534 868 FT
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek:	15 960 423 FT
Összesen:	28 698 804 FT

A befejezetlen beruházás 2021. évben nem került kimutatásra.
A vizsgált időszakban az eszközökről hiteles, tételes leltár nem készült.

2021 évi selejtezésről az ellenőrzésnek nem adtak át semmilyen kimutatást, így azt megállapítani nem lehetett, hogy mely eszközök kerültek selejtezésre.

A Tűzoltóság 2022.december 31-i főkönyvi kivonata szerint az alábbi eszközöket tartják nyilván:

Ingtalanokhoz kapcsolódó vagyoni érték:	4 628 362 FT
Műszaki berendezések, gépek, járművek:	6 764 447 FT
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek:	13 196 819 FT
Összesen:	24 589 628 FT

A befejezetlen beruházás a vizsgált években nem került kimutatásra.

A vizsgált időszakban az eszközökről hiteles, tételes leltár nem készült. A leltárnak mondott kimutatásban olyan eszköz is szerepel, amelyet már értékesítettek. Azonban a beazonosítás gyári számok hiánya miatt nem lehetséges.

A parancsnok tájékoztatása szerint minden évben szokott selejtezés lenni, azonban erről dokumentumot nem adták át az ellenőrzésnek.

Selejtezésről 2022. évet érintő kimutatást az ellenőrzésnek nem mutattak be, így nem lehetett megállapítani, hogy mely eszközök kerültek selejtezésre.

A számviteli törvény nem foglalkozik a selejtezéssel, nem határozza meg annak tartalmát. A törvényben csak az eszközök állományból való kivezetése szerepel, amely bekövetkezhet egyrészt káresemény, másrészt feleslegessé válás miatt. A számviteli törvény foglalkozik viszont a vagyonért való felelősséggel. Ezért a gazdálkodóknak a számviteli politikájában, illetve az ennek részét képező szabályzatában szabályozni szükséges a feleslegessé vált (immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek) eszközök feltárását (vagyis, hogy milyen esetekben válnak feleslegessé) és selejtezését.

Az Szt. 81. § (3) bekezdése szerint az egyéb ráfordítások között kell kimutatni: a hiányzó, illetve a tárgyévben megsemmisült, az állományból kivezetett vásárolt és saját termelésű készlet könyv szerinti értékét az előző dokumentáció alapján

4.4. A számviteli nyilvántartások helyessége

A Békési Önkormányzati Tűzoltóság könyvelését a vállalkozásban foglalkoztatott könyvelő végzi.

Megállapítható, hogy a Köztestület alapidokumentumai rendelkezésre állnak, tartalmukat, elfogadási idejüket tekintve megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Megállapítható az is, hogy a gazdasági műveletekről, többségében, eseményekről alakilag és tartalmilag megfelelő bizonylatokat állítanak ki.

Az ellenőrzésnek átadott részletes főkönyvi kivonat elegendő információt szolgáltat, az megfelel a jogszabályi követelményeknek.

A bizonylati rend és okmányfegyelem betartását a banki, valamint pénztári bizonylatok szűrőpróba vizsgálatával ellenőriztem.

- A munkába járási költségtérítéssel kapcsolatban a korábbi ellenőrzéseknél is kifogásoltam, hogy nem pontos a km meghatározása. Sajnos a most végzett ellenőrzésemkor sem változott meg a munkabejárás költségtérítés elszámolása.

Felhívtam a Parancsnok figyelmét, hogy a költségtérítésnél mindenkor vegye figyelembe a településtől településig lévő km-t, s a költségtérítés kifizetése csak az alapján történhet, a számítógépes útvonaltervezést csatolják a bizonylat mellé.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja törvény) 25. § (2) bekezdése alapján „adómentesnek” minősül, vagyis a nem önálló tevékenységből származó jövedelem kiszámításánál nem kell figyelembe venni azt a bevételt, amelyet a munkavállaló a 39/2010 (III.26.) Korm.rendelet szerinti munkába járás esetén a munkáltatótól az utazási bérlet, vagy jegy árát meg nem haladó értékben kap.

Az Szja törvény 25. § (2) bekezdés b) pontja alapján adómentesnek minősül az a költségtérítés, amelyet a munkában töltött napokra a munkahely és a lakó- vagy tartózkodási hely között és/vagy a hazautazásra a munkahely és a lakóhely között közforgalmi úton mért oda-vissza távolság figyelembevételével kilométerenként 15 forint értékben kap a magánszemély (2023. január 1-től 30 Ft lehet maximum.).

- Több alkalommal történik kiküldetési rendelvény alapján saját gépjármű használatával költségtérítés kifizetése alkalmazottnak

Már a korábbi ellenőrzés során hiányosságként állapítottam meg, hogy a költségtérítés nincs megfelelően alátámasztva. Sajnos a jelenlegi ellenőrzés során is azt kell megállapítani, hogy továbbra sincs alátámasztva kiküldetési rendelvény alapján kifizetett költségtérítés.

A saját gépkocsi használat alátámasztásához szükséges valamilyen dokumentum, ami igazolja, milyen célból merült fel a költség. A bizonylat mögé kell csatolni a Pl. meghívó, oktatásnál tematika, oktatási szerződés, órarend stb.).

A költségtérítéssel kapcsolatban az ellenőrzésnek átadták az alkalmazottal kötött tanulmányi szerződést, valamint az oktatási intézménnyel kötött szolgáltatási szerződést is, miszerint a szakmai képzés 2022. május 30- 2022. június 17-ig tartott, a képzés befejezésének időpontja: 2022. június 24.

Azonban szükséges még a tematikát, illetve egyéb iratot is mellé tenni, ami kétséget kizáróan bizonyítja az utazások pontos időpontjait.

Abban az esetben, ha a kiküldetési rendelvénnyel alapján fizetik ki a dolgozó számára a költségtérítést, akkor azt szigorú számadás alá kell vonni, és ezt a pénzügyi szabályzatban kell rögzíteni e nyomtatvány használatát.

Szükségesnek tartom, a kiküldetési rendelvénnyel mellé gazdasági számítást készíteni, mellékelni, annak bizonyítására, hogy a saját gépkocsi használata gazdaságilag előnyösebb, mint a tömegközlekedési eszköz használata.

Javasolom az útvonaltervező által megállapítani a távolságot, s azt kinyomtatva az elszámoláshoz becsatolni.

A főkönyvi könyvelésben 2021. évben a 222 főkönyvi számlán 79 197 Ft készletet, 2022. évben szintén a 222 főkönyvi számlán üzem- és fűtőanyagok 238 836 forint összegben mutattak ki készletet. Erről a leltárt nem adták át az ellenőrzésnek, a kisgépek üzemeltetési nyilvántartásából nem vezethető le ez az összeg.

A mérlegben kimutatott készlet értéke leltárral nincs alátámasztva, így megsértették az Szt. 15. §-ában meghatározott valódiság elvét, miszerint a valódiság elve a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállóknak is megállapíthatóknak kell lenniük.

Tárgyi eszközök beszerzése több esetben magánszemélyektől történt. Sajnos három árajánlattal nem bizonyították, hogy a vásárolt eszköz a legelőnyösebb vásárlás volt a Tűzoltóság szempontjából.

Az adásvételi szerződések mögött nincs semmilyen más bizonylat arra vonatkozóan, hogy miért magánszemélyektől vásárolták meg az eszközöket, de nincs más árajánlat sem, ami bizonyítaná azt, hogy ez volt a legkedvezőbb beszerzés. Ezáltal megsértették a piaci semlegesség elvét.

Az eszközök beszerzése, szolgáltatások megrendelése előtt a vizsgált években nem voltak versenyeztetve, azaz három árajánlatot nem szereztek be, így sérült a versenysemlegesség, egyenlő bánásmód elve.

A három árajánlat benyújtásától eltérni a tulajdonosnak, az Önkormányzat egyedi (írásbeli) engedélye alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: eszközök beszerzése, értékesítése, hatósági szolgáltatások, közüzemi szolgáltatás).

Az Önkormányzati Tűzoltóság esetében a beszerzések vonatkozásában kellő gondossággal kell figyelni az átláthatósági eljárás minden elemének dokumentálására, különösen az árajánlatok bekérését és azok értékelését illetően, és az ajánlattevőkkel szembeni egyenlő bánásmód elvére.

A beszerzési eljárásnak átláthatónak, azaz minden mozzanatában dokumentálnak kell lennie, a dokumentációnak tartalmaznia kell az árajánlatkéréseket, valamint azok kiértékelését.

Javasolom, hogy a Parancsnok különös figyelemmel járjon el az eszközök magánszemélyektől való beszerzések során.

Minden esetben kétséget kizáróan kell bizonyítani azt, hogy az volt a legkedvezőbb vásárlás a Tűzoltóság számára. Ennek érdekében a három árajánlatot minden esetben a bizonylat mögé

kell tenni (árajánlatkérést, internetes megkeresést, árkeresőt stb.). Arra is figyelemmel kell lenni, hogy amennyiben több esetben ugyanazon magánszemélytől vásárolnak, úgy a személyi jövedelemadó törvényben meghatározott ingóértékesítésre vonatkozó értékhatárokra, mert a kifizetéskor az szja-t le kell vonni.

A beszerzések során arra kell még figyelni, hogy amennyiben egyéni vállalkozótól fogadnak be számlákat, legyen feltüntetve az egyéni vállalkozás nyilvántartási száma. A számla kibocsátó lehet magánszemély és lehet egyéni vállalkozó is, más a kifizethető összeg, az adószámas magánszemélynél, miután ebben az esetben a személyi jövedelemadó levonása után fizethető ki az összeg, míg az egyéni vállalkozónál a teljes összeg kifizethető.

Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 16. §-a értelmében az egyéni vállalkozó gazdasági tevékenysége során az "egyéni vállalkozó" megjelölést (vagy annak e.v. rövidítését) és nyilvántartási számát neve (aláírása) mellett minden esetben köteles feltüntetni.

A tárgyi eszközök értékesítésekor is belső szabályzatban rendelkezni, hogy milyen értéken lehet eladni. Az eladási érték meghatározásához be kell szerezni más független értékesítőtől az aktuális árat. Amennyiben saját dolgozóinak értékesítik, erről is a szabályzatban kell rendelkezni. (Meg kell hirdetni, és a vételre jelentkezők sorrendje szerint, vagy a legtöbbet fizetőnek kell eladni.)

Javaslom, hogy a Felügyelő Bizottság minden esetben véleményezze az eszközök beszerzését, értékesítését.

5. Békés Turisztikai és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság

A Kft. ellenőrzése áthúzódott a 2024. évre. A tárgyi eszközök leltározása a korábbi években nem volt szabályszerű, ezért kértem egy 2023. december 31-én készült szabályszerű tételes leltározást, aminek helyszíni felülvizsgálata még tart. Az ellenőrzésről a következő jelentésben kap tájékoztatást a Képviselő-testület.

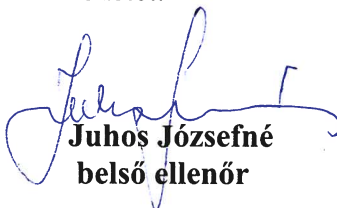
III. Összegzés

Az ellenőrzések megállapításait az intézmények, vállalkozások elfogadták, s intézkedtek a feltárt hiányosságok megszüntetéséről, ezért a megállapított hiányosságok mára már részben megszűntek.

Összességében 2023. évben a belső ellenőrzés által elvégzett vizsgálatoknál sem büntető-, sem szabálysértési-, sem kártérítési-, sem pedig fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

A 2023 évi belső ellenőrzéseknél az adatok begyűjtése többségében online módon történt. Az ellenőrzés figyelembe vette az ellenőrzöttek esetében a munkatorlódásokat, s az ellenőrzések átütemezésével igyekezett nem akadályozni a napi munkamenetet.

Békés, 2024. április 17.


Juhos Józsefné
belső ellenőr